

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Primarul și Consiliul com. Rădeni,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Valentina Stețco împotriva Primăriei și Consiliului com. Rădeni, r-nul Strășeni cu privire la obligarea ieșirii la fața locului pentru stabilirea hotarelor loturilor de pământ cu întocmirea actului de stabilire a hotarelor loturilor de pământ,

împotriva încheierii din 10 februarie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 3r-57/25
PIGD 2-24039116-01-3r-05032025)*

Termenul de declarare a apelului motivat.

Judecătoria Strășeni, sediul central, jud. I. Talmaci
Curtea de Apel Centru, jud. V. Sîrbu, A. Bostan, A. Cașcaval

21 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Primarul și Consiliul com. Rădeni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1.În data de 08 aprilie 2024, Valentina Stețco a înaintat acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei com. Rădeni, r-nul Strășeni, solicitând obligarea Consiliului com. Rădeni să iasă la fața locului pentru stabilirea hotarelor loturilor de pământ cu întocmirea actului de stabilire a hotarelor loturilor de pământ.

2.Prin hotărârea din 26 septembrie 2024 a Judecătoriei Strășeni, sediul central s-a admis acțiunea depusă de Valentina Stețco, s-a obligat Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni să inițieze procedura administrativă în vederea stabilirii hotarelor loturilor de teren și întocmirii actului de stabilire a hotarelor loturilor de pământ. (f.d 59, 62-68)

3.Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, în data de 24 octombrie 2024, Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni au declarat apel nemotivat, rezervându-și dreptul de a completa prezenta cerere cu temeieri suplimentare. (f.d.70)

4. Curtea de Apel Centru prin încheierea din data de 10 februarie 2025 a declarat inadmisibil apelul înaintat de Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul central. (f.d.76-79)

5.Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Primarul și Consiliul com. Rădeni, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre examinare în ordine de apel. (f.d. 82-83)

6.În motivarea recursului a menționat că Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni în instanța de fond au fost reprezentați de către avocatul Nicolae Agachi, deci, hotărârea motivată urma a fi expediată acestuia, or, alte adrese electronice nu se regăsesc în dosar și autoritățile recurente nu au comunicat instanței despre posibilitatea înștiințării sale prin intermediul adreselor electronice contabilitate.radeni.straseni@gmail.com și primaria.com.radeni.st@gmail.com.

7.Totodată, a indicat că argumentul instanței de apel precum că apelul nemotivat a fost depus la 24 octombrie 2024 prin intermediul adresei electronice contabilitate.radeni.straseni@gmail.com este declarativ, din

motiv că acesta a fost depus prin intermediul adresei electronice rabdau.petru@yahoo.com.

8. Astfel, Primarul și Consiliul com. Rădeni au susținut că hotărârea motivată nu a fost comunicată conform prevederilor legale deoarece adresele electronice la care chipurile a fost notificată, nu au fost prezentate în prealabil instanței ca modalitate de comunicare.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 24 din Codul administrativ stabilește că:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

10. Art. 96, alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

11. Art. 97, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ reglementează că:

„Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

12. Articolul 110¹, alin. (1) din Codul administrativ stabilește că:

„Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală.”

13. Art. 191, alin. (5), lit. b) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

14. Art. 223 din Codul administrativ reglementează că:

„Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.”

15. Art. 232, alin. (2) din Codul administrativ statuează că:

„Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.”

16. Art. 236, alin. (1), alin. (2), lit. e) din Codul administrativ relevă că:

„Instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).”

17. Art. 241, alin. (1) din Codul administrativ relevă că:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

18. Art. 242 din Codul administrativ reglementează că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

19. Art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ statuează că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

20. Art. 47, alin. (4) din Legea nr.124 din data de 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere stabilește că:

„În cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta:

- a) intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice;
- b) intră în sistemul informațional indicat de destinatar într-o formă accesibilă pentru utilizare în sistemul respectiv.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că, Curtea de Apel Centru a adoptat încheierea contestată la 10 februarie 2025, fiind notificată, prin intermediul poștei electronice, autorităților recurente, la 13 februarie 2025, fapt ce se confirmă prin extrasul din poștă electronică a Curții de Apel Centru, anexat la actele cauzei. (f.d.80)

Primarul și Consiliul com. Rădeni au depus recurs în data de 18 februarie 2025.

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Primarul și Consiliul com. Rădeni, s-au conformat prevederilor legale și au respectat termenul instituit de legiuitor, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

22. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 243, alin. (2) din Codul administrativ mai sus citat, a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

23. Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, prin hotărârea din 26 septembrie 2024 a Judecătorei Strășeni, sediul central s-a obligat Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni să inițieze procedura administrativă în vederea stabilirii hotarelor loturilor de teren și întocmirii actului de stabilire a hotarelor loturilor de pământ.

24. În data de 24 octombrie 2024, Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni, au declarat apel nemotivat, rezervându-și dreptul de a completa prezenta cerere cu temeuri suplimentare.

25. Instanța de apel prin încheierea din 10 februarie 2025, prin prisma prevederilor art. 236, alin. (1), alin. (2), lit. e) din Codul administrativ a declarat inadmisibil apelul înaintat de Primăria și Consiliul com. Rădeni, r-nul Strășeni, împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni, sediul central.

26. Efectuând controlul judiciar al încheierii din 10 februarie 2025 a Curții de Apel Centru, instanța de recurs constată că, instanța de apel întemeiat a emis încheierea prin care a declarat inadmisibil apelul.

27. La acest aspect instanța de recurs menționează că, din conținutul art. 232, alin. (2) din Codul administrativ rezultă că autoritățile apelante urmau să depună apelul motivat în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

28. Astfel, termenul de procedură instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Articolul 232, alin. (2) din Codul administrativ stipulează că, începutul curgerii termenului de depunere a apelului motivat este determinat doar de un singur eveniment – de la data notificării hotărârii motivate a instanței de fond.

29. Materialele dosarului atestă, că instanța de fond a ales metoda de notificare cea mai adecvată, rapidă și eficientă și a expediat în data de 24 decembrie 2024 hotărârea motivată, prin intermediul poștelor electronice contabilitate.radeni.straseni@gmail.com, primaria.com.radeni.st@gmail.com, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la fila dosarului 72.

30. Primarul și Consiliul com. Rădeni au susținut că notificarea hotărârii motivate la adresele menționate nu este conformă prevederilor legale, or, instanța de fond urma să notifice hotărârea motivată avocatului Nicolae Agachi.

31. Cu referire la aceste argumente instanța de recurs evidențiază că prin prisma art. 96, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de fond a ales să notifice autorităților pârâte hotărârea motivată într-o formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor și anume prin intermediul adreselor electronice contabilitate.radeni.straseni@gmail.com, primaria.com.radeni.st@gmail.com.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că adresele electronice menționate sunt gestionate de către Primăria și Consiliul com. Rădeni, or, la 25 februarie 2025, prin intermediul adresei electronice contabilitate.radeni.straseni@gmail.com, Primarul și Consiliul com. Rădeni

au expediat recursul împotriva încheierii contestate din 10 februarie 2025, iar adresa primaria.com.radeni.st@gmail.com figurează pe pagina web a Primăriei com. Rădeni, <https://primariaradeni.md>, ca date de contact.

33. Argumentul precum că instanța de fond urma să notifice hotărârea motivată avocatului Nicolae Agachi la adresa n.ik@mail.ru, este respins de către instanța de recurs, or, apelul nemotivat a fost depus prin intermediul adresei electronice contabilitate.radeni.straseni@gmail.com, fapt confirmat prin extrasul anexat la fila dosarului 69.

34. Mai mult ca atât, Primarul și Consiliul com. Rădeni nu au împuternicit avocatul Nicolae Agachi de a depune din numele acestora apel, împuternicire care expres urma să fie înserată pe versoul mandatului eliberat în data de 12 iulie 2024. (f.d.39)

35. Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta argumentul precum că notificarea hotărârii motivare din data de 24 decembrie 2025 nu a fost eficientă, or, prin prisma art. 47, alin. (4) din Legea nr.124 din data de 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice.

36. Astfel, pentru Primarul și Consiliul com. Rădeni, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului a început să curgă la 25 decembrie 2024 și a expirat la data de 23 ianuarie 2025.

37. Cu toate acestea, Primarul și Consiliul com. Rădeni nu au respectat termenul stabilit de art. 232, alin. (2) din Codul administrativ și nu au prezentat Curții de Apel Centru motivarea apelului.

38. Prin urmare, este în afara oricărui dubiu că autorității apelante nu au depus motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, deși, de la momentul notificării hotărârii motivate a instanței de fond a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a depune motivarea apelului în interiorul termenului legal.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

40. În urma celor constatate completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal

atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

41. În corespundere cu prevederile art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Primarul și Consiliul com. Rădeni urmau să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenul prevăzut de lege, ori termenul de depunere a apelului motivat este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestei condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea termenului de declarare a apelului motivat se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv ale autorităților apelante, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

42. Argumentul Primarul și Consiliul com. Rădeni precum că la adresele contabilitate.radeni.straseni@gmail.com și primaria.com.radeni.st@gmail.com nu a parvenit hotărârea motivată, este considerat declarativ de către completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, or, deși a indicat că acest fapt a fost consemnat în procesul-verbal de constatare întocmit de către Comisia administrației publice locale Rădeni, acesta nu a fost prezentat instanței de recurs.

43. În această ordine de idei, în cazul primirii apelului depus de Primarul și Consiliul com. Rădeni, pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

44. Tot aici, instanța de recurs accentuează că, conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

45. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

46. În asemenea circumstanțe, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de către Primarul și Consiliul com. Rădeni. Iar, soluția adoptată prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

47. Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de societatea recurentă sunt declarative și lipsite de suport juridic, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Primarul și Consiliul com. Rădeni.

48. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de către Primarul și Consiliul com. Rădeni, împotriva încheierii din 10 februarie 2025 a Curții de Apel Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă